T.B.M.M. - YENİ YOL
Grup Başkanlığı
Tarih : 20.10.26
Sayı : 40

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başta İstanbul olmak üzere çeşitli şehirlerimizde yaşanan sel ve su baskınlarının nedenlerinin, etkilerinin ve bu gibi afetlerin önlenmesine yönelik politikaların Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından bütüncül biçimde ele alınması, merkezi hükümet, yerel yönetimler ve diğer kamu kurumlarının sorumluluklarının, mevcut eksikliklerin ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 102 ve 103'üncü maddeleri uyarınca Genel Görüşme açılmasını arz ve teklif ederiz. **20.10.2026**

Doç. Dr. Selçuk Özdağ
Muğla Milletvekili
Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Başta İstanbul olmak üzere çeşitli şehirlerimizde 14 Ekim 2026 tarihinde etkili olan kuvvetli sağanağın ardından meydana gelen sel ve su baskınları, kentin yağmur suyu altyapısının yeterliliği, dere yataklarının korunması, plansız ve yoğun yapılaşmanın etkileri, taşkın riskinin yönetimi ve vatandaşların can ve mal güvenliği bakımından önemli sorunları yeniden gündeme getirmiştir. İstanbul Valiliğinin 14 Ekim 2026 itibarıyla açıkladığı ilk verilere göre kent genelinde 1.277 su baskını, 15 heyelan ve 47 mahsur kalma olayı kaydedilmiştir. Bu veriler, aşırı yağışların yol açtığı sonuçların yalnızca meteorolojik koşullarla açıklanamayacağını, kentsel altyapı, arazi kullanımı, doğal su akış güzergâhları ve afetlere hazırlık politikalarının da bütüncül biçimde değerlendirilmesi gerektiğini göstermektedir.

İstanbul'un hızlı ve yoğun kentleşme sürecinde doğal dere yataklarının bir bölümünün kapatıldığı, daraltıldığı veya çeşitli yapılaşma ve ulaşım uygulamalarına konu edildiği bilinmektedir. **Dereboyu Caddesi, Ihlamurdere Caddesi, Cendere Caddesi ve Büyükdere Caddesi gibi yer adları,** kentin tarihsel su yollarının ve doğal coğrafyasının kentleşme süreciyle ilişkisinin incelenmesi bakımından dikkat çekicidir.

İstanbul'daki derelerin önemli bir bölümünün doğal yapısının arazi kullanım değişiklikleri ve insan faaliyetleri nedeniyle bozulduğuna ilişkin akademik değerlendirmeler de bu konunun bilimsel verilerle araştırılmasını gerekli kılmaktadır. Dere yataklarının daraltılması, üzerlerinin yol, otopark veya yapı alanlarına dönüştürülmesi, geçirimsiz yüzeylerin artması ve yağmur suyu altyapısının aşırı yağışlar karşısında yetersiz kalması, taşkın riskini artırabilecek başlıca etkenler arasındadır.

Beton ve asfalt yüzeylerin yaygınlaşması, yağış sularının toprağa sızmasını sınırlandırmakta, yüzey akışını ve kısa sürede drenaj sistemlerine ulaşan su miktarını artırabilmektedir. Bu nedenle İstanbul'un su geçirimsiz yüzey miktarının düzenli ölçülmesi, yayımlanması ve planlama kararlarında dikkate alınması büyük önem taşımaktadır.

İstanbul'un geçmişte yaşadığı taşkın felaketleri de meselenin ehemmiyetini ortaya koymaktadır. Eylül 2009'da Ayamama Deresi çevresinde yaşanan sel felaketi, can kayıpları ve büyük maddi zararlarla sonuçlanmıştır. Temmuz 2017'de Silivri'de, Eylül 2023'te ise Arnavutköy ve Başakşehir başta olmak üzere çeşitli bölgelerde yaşanan aşırı yağış ve su baskınları, kentin farklı dönemlerde benzer sorunlarla karşı karşıya kaldığını göstermiştir. Bu olayların meteorolojik özellikleri, altyapı koşulları ve ortaya çıkardıkları zararlar karşılaştırmalı olarak incelenmeli, geçmiş afetlerden çıkarılan derslerin planlama ve yatırım kararlarına ne ölçüde yansıtıldığı açıklığa kavuşturulmalıdır.

İstanbul'un deprem riski kadar taşkın ve aşırı yağış riskine karşı da dirençli bir kent hâline getirilmesi gerekmektedir. Bunun için güncel bir *Taşkın ve Yağmur Suyu Yönetimi Master Planı* hazırlanması, yağmur suyu ve atık su hatlarının ayrıştırılması, dere yataklarının ve doğal su akış güzergâhlarının korunması, bilimsel incelemeler sonucunda uygun görülen kapatılmış dere kesimlerinin yeniden açılması, taşkın riskli alanlarda yapılaşmanın sınırlandırılması, park, meydan ve açık alanların yağış sularını geçici olarak tutabilecek şekilde tasarlanması, çatı sularının depolanması ve erken uyarı sistemlerinin geliştirilmesi gerekmektedir.

Bu çalışmaların yalnızca yerel yönetimlerin sorumluluğuna bırakılması da doğru değildir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı başta olmak üzere ilgili merkezi idare kurumları, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, ilçe belediyeleri, AFAD, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, ilgili altyapı kuruluşları, akademisyenler ve meslek odaları arasında etkin bir eş güdüm sağlanmalıdır. Mevcut planlar, yatırımlar, denetim mekanizmaları ve kurumsal sorumluluklar şeffaf biçimde ortaya konulmalıdır.

MİLLETVEKİLİ ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
SADULLAH KISACIK	ADANA	
İDRİS ŞAHİN	ANKARA	
MESUT DOĞAN	ANKARA	
SADULLAH ERGİN	ANKARA	
ŞERAFETTİN KILIÇ	ANTALYA	
Ali YÜKSEL	Konya	
MEHMET ATMACA	BURSA	
SEMA SİLKİN ÜN	DENİZLİ	
ERTUĞRUL KAYA	GAZİANTEP	
NECMETTİN ÇALIŞKAN	HATAY	
BİROL AYDIN	İSTANBUL	
BÜLENT KAYA	İSTANBUL	
ELİF ESEN	İSTANBUL	
HASAN KARAL	İSTANBUL	
MEDENİ YILMAZ	İSTANBUL	
MUSTAFA KAYA	İSTANBUL	
Ahi Faruk KASAP	Kütahya	
MEHMET EMİN EKMEN	MERSİN	
SELÇUK ÖZDAĞ	MUĞLA	
MEHMET KARAMAN	SAMSUN	